

Convenant tussen werkgevers, werknemers en overheid

Structurele aanpak laaggeletterdheid in de samenleving en het bedrijfsleven

2007 - 2015

In aanmerking nemende dat:

- I. lezen, schrijven en rekenen basisvoorwaarden zijn voor elk individu om te kunnen functioneren in de samenleving en op de arbeidsmarkt, om goed en adequaat te kunnen (en durven) participeren en om zichzelf te kunnen ontwikkelen.
- II. de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vragen om participatie van groepen die nu nog min of meer aan de kant staan of dreigen aan de kant te komen te staan.
- III. een geletterde beroepsbevolking essentieel is voor een goed functionerende economie, die voldoende kan concurreren en in kan spelen op toekomstige ontwikkelingen.

Overwegende dat ondertekenende partijen laaggeletterdheid in de samenleving en het bedrijfsleven willen bestrijden en dat:

-
- A. de overheid, werkgevers en werknemers elk een eigen verantwoordelijkheid hebben bij het voorkómen én verminderen van laaggeletterdheid.
 - B. voor een effectieve, structurele aanpak van laaggeletterdheid nauwe samenwerking is vereist tussen de overheid, werkgevers en werknemers.
 - C. laaggeletterdheid alleen structureel kan worden opgelost als tegelijkertijd wordt ingezet op zowel het voorkómen als het verminderen van laaggeletterdheid.
 - D. werkgevers en werknemers, conform de aanbeveling van de Stichting van de Arbeid "Toekomst voor laaggeletterden, een opdracht voor het bedrijfsleven" (2007), wordt aanbevolen laaggeletterdheid in het bedrijfsleven aan te pakken en op medezeggenschapsniveau bespreekbaar te maken.
 - E. om duurzaam te kunnen participeren in het arbeidsproces een werknemer minimaal in het bezit moet zijn van een startkwalificatie.

Zijn ondertekenende partijen het volgende overeengekomen:

1. De overheid zal zich optimaal inzetten om ervoor te zorgen dat in 2011 elke leerling die de basisschool verlaat voldoende vaardigheden beheerst op het gebied van lezen, schrijven en rekenen om vervolgonderwijs te kunnen starten. Om te kunnen bepalen of een leerling die de basisschool verlaat voldoende taal- en rekenvaardigheid heeft, zal een duidelijkere beschrijving worden gemaakt van wat leerlingen aan het einde van het basisonderwijs minimaal moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen.
2. De overheid stelt zich als doel om ervoor te zorgen dat na 2011 geen nieuwe laaggeletterde leerlingen het onderwijs verlaten c.q. de arbeidsmarkt instromen. Het streven is om ervoor te zorgen dat vanaf 2011 elke jongere die het onderwijs verlaat c.q. de arbeidsmarkt betreedt, beschikt over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en rekenen om zich te kunnen ontwikkelen binnen het werk en om te functioneren in de samenleving.
3. Doelstelling is om het aantal laaggeletterden (thans circa 1,5 miljoen) terug te brengen met 60% tot maximaal 600.000 laaggeletterden in 2015.
Om de afname gefaseerd te laten verlopen, wordt ernaar gestreefd om in 2011 circa de helft hiervan te hebben gerealiseerd, zodat het aantal laaggeletterden in 2011 maximaal 1,1 miljoen bedraagt.
Dit betekent dat de volgende ambitie gehanteerd wordt: het percentage Nederlanders dat moeite heeft met lezen, schrijven of rekenen laten afnemen van 10% naar 4%.
4. De Stichting van de Arbeid en de overheid stellen zich ten doel dat het aantal werkende laaggeletterden (thans circa 420.000) in 2015 is gedaald met 60% tot maximaal 168.000 werkende laaggeletterden.
Om die afname gefaseerd te laten verlopen, wordt ernaar gestreefd om in 2011 de helft hiervan te hebben gerealiseerd oftewel een daling met 126.000 laaggeletterden, zodat er in 2011 maximaal 294.000 werkende laaggeletterden zijn.
5.
 - a. De Stichting van de Arbeid, werkgevers(organisaties), vakbonden en overheid zullen gezamenlijk bevorderen dat laaggeletterde werkenden worden opgespoord en worden gestimuleerd om hun taal- en rekenproblemen op te lossen. Bedrijven en instellingen worden opgeroepen om de eigen laaggeletterde werknemers op te sporen en hen te stimuleren om een opleiding te volgen. Hierbij is ook een rol weggelegd voor medezeggenschapsorganen.
 - b. De Rijksoverheid zal zich inzetten om in samenwerking met het CWI, UWV en gemeenten (o.a. via sociale dienst) werkloze en niet-werkende laaggeletterden op te sporen.
 - c. De Rijksoverheid zal gemeenten via het bestuurlijk overleg stimuleren om laaggeletterden op te sporen en afspraken te maken met opleidingsinstituten voor werkende en niet-werkende laaggeletterden.
6.
 - a. De overheid is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid en beschikbaarheid van voldoende opleidingsmogelijkheden voor niet-werkende laaggeletterden. De overheid en sociale partners hebben een gedeelde verantwoordelijkheid voor de toegankelijkheid en beschikbaarheid van voldoende opleidingsmogelijkheden voor laaggeletterde werkenden. Het beschikbaar stellen van opleidingsmogelijkheden op het gebied van

geletterdheid is (als basiselement voor startkwalificatie) de verantwoordelijkheid van de overheid; de verletkosten zijn voor rekening van partijen van het bedrijfsleven.

- b. De Stichting van de Arbeid beveelt de cao-partijen aan om laaggeletterde werknemers te stimuleren tot het volgen van een opleiding en dit via cao-afspraken en inzet van O&O-fondsen te ondersteunen.
 - c. Overheid en Stichting van de Arbeid zullen laaggeletterden op inspirerende wijze aanmoedigen de opleidingskansen die hen worden geboden optimaal te benutten.
 - d. De Stichting van de Arbeid stelt een aanbeveling op waarin zij cao-partijen oproept om de eventuele verletkosten op decentraal niveau te regelen.
7. De ondertekenende partijen zullen gezamenlijk tot verdere uitwerking van het onderhavige convenant komen. OCW heeft hierbij namens de overheid een voortrekkersrol.

De uitwerking zal zich richten op flankerende maatregelen bij en aanscherping van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid 2006 – 2010 *‘Van A tot Z betrokken’*. Onderdeel van de uitwerking is een stappenplan dat de ondertekenende partijen gezamenlijk zullen opstellen en waarin bijvoorbeeld de volgende elementen kunnen worden opgenomen:

- Het opsporen van laaggeletterde werknemers en niet-werkenden (wervingsstrategieën).
- Afspraken maken met deze laaggeletterden en opleidingsinstituten om deze personen geletterd te laten worden (activeringsstrategieën).
- De zorg voor voldoende opleidingslocaties en docenten voor werkende en niet-werkende laaggeletterden en aandacht voor voldoende ontwikkeling van lesmateriaal.
- De wijze van monitoring. De overheid draagt zorg voor continuering van de jaarlijkse voortgangsrapportage laaggeletterdheid. In aanvulling hierop zal de Stichting van de Arbeid de inspanningen en resultaten in bedrijven monitoren.
- Zonodig op basis van nieuwe gedifferentieerde onderzoeksgegevens uit het ALL onderzoek (Adult Literacy and Life Skills project), dat in 2008 beschikbaar komt, vermelde streefwaarden in het onderhavige convenant bijstellen.
- Zonodig wordt in het stappenplan een link gelegd met de werkzaamheden van commissie Meijerink omtrent het opstellen van een duidelijkere beschrijving van wat leerlingen aan het einde van het basisonderwijs minimaal moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen.

8. Ondertekenende partijen zullen indien gewenst een beroep doen op Stichting Lezen & Schrijven als kennis- en informatiecentrum.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Den Haag op 11 september 2007

Stichting van de Arbeid

B.E.M. Wientjes
Namens centrale organisaties
van werkgevers

A.M. Jongerius
Namens centrale organisaties
van werknemers

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

J.M. van Bijsterveldt
Staatssecretaris

S.A.M. Dijksma
Staatssecretaris

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

A. Aboutaleb
Staatssecretaris

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

A. Rouvoet
Minister van Jeugd en Gezin